

No. 2127.

M. Tuscher fecit

~~116. 8°~~

Odæ ſacræ va-
RIIS CARMINVM GE-
neribus conſcriptæ, quarum catalogum uerſa pagella oſtendet.

Autor Ioannes Blaccus Danus.

Addita eſt in fine precatio ad Deum pro his Eccleſiæ & Reipub. temporibus, carmine Heroico.

PARISIIS

Apud Nicolaum du Chemin in uico D.Io.Lateranenſis, ſub ſigno Gryphonis argentei.

1549.

CVM PRIVILEGIO.

Catalogus.

1 Ad Reuerendiſsimum ac illuſtriſs. Principem ac Dominum, D. Carolum Lotharingum Cardinalem Guiſanũ, Gratulatorium.

2 De feſto natalis Domini, ode ſapph.

3 De tribus Regibus, ode ſapph.

4 Signa quibus ob Regis obſirmatum animum cõflicta ta eſt Aegyptus, ex capite Exod. 7. uſque ad caput. 13. ode ſapphi.

5 Concio Moſis & Aaronis qua infirmos ſuorum animos confirmant, Ex cap. exod. 14. ode ſapphi.

6 Ἐπινίκιον Moſis quod cecinit tranſmiſſo mari rubro oppreſsis hoſtibus, exod. 25. ode tricol. tetraſtroph.

7 Carmen paſchale hiſtoriam, ad liberationem in nouo teſtamento per Chriſtum factam, accommodans, & de reſurrectione.

In ſequentes pſalm. paraphraſis.

8 Pſal. Quare fremuerunt gentes, ode ſapph.

9 Pſal. Domine quid multiplicati ſunt, ode dicol. diſtrop.

10 Pſal. Cùm inuocarem, ode dicol. diſtroph.

11 Pſal. Verba mea auribus percipe Domine, ode tricolos tetraſtrophos.

12 Pſal. Domine deus meus in te ſperaui, ode dicol. diſtr.

13 Canticum Magnificat carmine ſapph. redditum.

14 Precatio ad Deum pro liberatione à malis quibus hæc Eccleſiæ & Reipubli. tempora conflictantur, carmine heroico.

AD REVERENDIS. AC illustriss. principẽ D. Carolũ Lotharingũ, Cardinalem Guisanum, Gratulatorium.

Vid referam primùm? quis læti carminis orsus?
Quo tandem patriæ contester gaudia uersu?
Denique quo Diuûm celebrem pia numina cultu,
Tristia qui tali recrearunt tempora plausu?
Omnia lætitia replentur, Gallia triplex
Quà patet, in laudes & ludos soluitur omnis.
Hei uereor tanta ne rerum mole fatiscens,
Succumbat gracilis tali sub pondere Musa.
Gratulor ergo tibi Romanæ gloria sedis,
O præsul, tanti qui nobis gaudia plausus
Attuleris, Latio tandem qui saluus ab orbe
Adueniens, patriæ adportas lucemque decúsque,
Diuinos meritò quibus es cumulatus honores:
Qui quantùm humanis præstant cœlestia, quantùm
Corpore mens, tantò sunt omnibus anteferendi.
Magna fuere olim Romæ data præmia laudum,
Viribus atque armis si quis successibus utens,
Imperium Latij late protenderet orbis,
Quique ageret magnos deuicta gente triumphos:
Huic festos celebrare dies, & ponere ludos,

Mos erat, immo etiã Diuum decernere honores.
At quanto melius, præsul dignißime, quantò
Rectius ista tuis reddantur honoribus, ut qui
Aeterno patriam decoras splendore, tuosque
Aeternis meritis, æternis laudibus ornas?
Illa etenim uanis constabat gloria rebus,
Tùm duce fortuna, tùm multo sanguine parta,
Hæc nullo peritura die, cœlestia spectat:
Vnde tibi meritis exultant cuncta triumphis,
Excipiuntque suum redeuntem læta parentem.
Aßurgunt plauduntque tibi populusque patrésque,
Agmina doctorum cultißima corda uirorum
Congaudent, cœloque ferunt tua nomina laude.
Absentem tristi lugebant omnia uultu,
Redditus es postquàm, splendescunt omnia cultu,
Vt sol cùm rigidi capricorni sydera lustrat,
Longius occiduis cœli regionibus errans,
Omnia tristantur, nubes glomerantur & imbres,
Terra gelu contracta nouo decus exuit omne,
Et ueluti senio totus iam segnior orbis
Languescens, mortale genus conuellit & angit:
Ast ubi conuersos sublimi agit æthere currus,
Ignicomósque retorquet equos ad sydera Cancri,
Discutit informes hyemes, boreamque niualem
Soluit, & auricomis informat dotibus annum:
Rident prata suis distincta coloribus, arbos
Læta suas protrudit opes, in palmite gemmæ
Turgescunt, nec cultus ager sua gaudia differt,
Denique formoso iuuenescunt omnia uultu,

Atque amißa redit rebus sua gratia cunctis.
Sic absens præsul clarißime, pectora nostra
Torsisti desyderio, nec ducere læta
Tempora paßus eras patriam, quæ te sine dura
Fata putat sua, nec sine te consistere poße.
Nunc autem postquàm redeuntis fama sub auras
Sparsa tui est, animis reparas noua gaudia nostris,
Feßaque corda metu recreas, recreataque mergis
Lætitia: patriæque adeò solatia toti
Diuidis & firmas, quæ iam est sibi reddita postquàm es
Redditus ipse tuis: sic redditus omnia reddis.
Sol niueis inuectus equis subit ardua cœli,
Nec prius absistit quàm summa cacumina tangat,
Tu niuea uirtute Dijs cœlóque propinquas,
Dum diuinorum fastigia nactus honorum,
Ecce subis magni Francorum limina Regis,
Vnde tuæ radios uirtutis spargis in omnes.
Sol magis atque magis cœlo sua lumina profert,
Tu magis atque magis regno tua lumina profers,
Consiliis, lingua, fama probitate, fidéque.
Ille fugat tenebras, & noctem luce resoluit,
Tu rerum tenebras uelut alta nocte sepultas,
Disiicis, & mentis diuina luce serenas:
Ille nouos terræ fœtus producit & auget,
Tu fœtus animi, tu semina religionis
Conseruas, doctos dum prouehis, erigis, ornas,
Atque omni ratione colis, uenerraris, amásque,
Denique sol uarijs operans effectibus, idem
Mollia nunc durat nunc indurata resoluit:

Tu prudens uarijs uarium te ostendis, & idem
Nunc dura emollis, nunc mollia pectora firmas.
Postremò radijs limũque lutũque subintrat
Ignea lux Phœbi, uitium neque concipit ullum,
Quod fœdam claris maculam splendoribus infert.
Sic quoque tu media quãuis uersaris in aula,
Improba nulla tuos uitiant contagia mores:
Quin potiùs medio ceu uita exposta theatro,
Exemplar probitatis ades, uirtutis imago,
Qua sic præluces, sic teipsum uincis, ut isti
Plus ornamenti, qui nunc accessit, honori
Addas, quàm tibi honos, quãuis sit maximus ille.
‘ Hoc demum uirtutis opus, mentisque probatæ,
‘ Cùm locus est uitio, uitijs non frangier ullis,
‘ Et sceleris purum sceleratos inter haberi,
‘ Præsertim medio cùm floret uere iuuenta,
‘ Quæ facilè in præceps affectibus incita fertur.
‘ Inter opes, inter Sirtes, Scyllam, atque Charybdim,
‘ Difficille est rectum tenuisse per omnia cursum.
Non tibi fucatas transcribo carmine laudes,
In te nec stultum quæ uulgus laudat ado o:
Mitto genus, quo non aliud præstantius ullum,
Vt quod ab antiquo deducis origine Regum
Francorum, mitto formam quæ membra Deorum
Maiestate refert, mitto decus oris, & illud
Nescio quod toto dispersum corpore uernat,
Inuitúmque trahit spectantem, atque allicit ultrò:
In laudes maiora tuas referenda relinquis,
Te quibus inde adeò à puero sic ipse probasti,

Omnibus, & tantis ornasti nomina rebus,
Vt natus factúsque tuis uidearis ad alta.
Ingenium primùm, quo uix præclarius ullum,
Omnibus excultum studijs, atquè artibus auctum
Ingenuis (quod rarum in eis spectaueris, alto
Sanguine qui nati, census & stemmata iactant)
Deinde animus celsus, qui tali sanguine digna
Concipiens nunquam sese inferiora cupiuit:
Nulla unquam uitam dissoluit blanda uoluptas,
Mollia nec sanctam subuertunt gaudia mentem.
Accedit canum iuuenili in corpore pectus,
Atque immaturo matura in pectore uirtus.
Quid, quòd tam facilis perspergit gratia mores?
Atquè adeò Ambrosiæ spirans odor undique uitam
Condit, & à fastu semotam uindicat omni?
Iam quantus pietatis amor? quàm conscia recti
Mens soli tua fixa Deo cœlestia tractat?
Et ne (quod longum est) consecter singula, magnis
Quæ diuisa alijs data sunt Heroibus, uno
In solidum collecta tenes uelut edita partu.
O quem te portum, fessis solatia rebus,
Expectat tantis Ecclesia fracta procellis:
O quanta est patriæ spes addita, præsidiumque,
Quæ tantis agitata malis, nunc sospite tutam
Omnia te moderante suam putat esse salutem.
Viue igitur Præsul cultissime, uiue, tuisquè
Crescere perge bonis, perge omnibus esse saluti:
Denique perge uiam moliri ad sydera laude.
Iusta precor, Lachesis molli tibi uellere uitam

Dispenset, nulloque premat tua turbine fata.
Secula Tithoni uideas, & Nestoris annos,
Lætaque post uitæ conscendas tempora cœlum,
Quò tua te pietas & uirtus subuehet ingens,
O patriæ splendor, spes, gloria, summa, salusque.

Finis.

IN FESTO NATALIS Domini redemptoris nostri, ode tricol. tetrastroph. qualis Horat. lib. pri. carmi. ode. ix.

MAior auestro munere candidæ
Cantanda Musæ: progenies noua
Demißa cœlo, regna sancta,
Carminibus decoranda nostris.

Prædicta magnis tempora uatibus,
Nouique partus aurea sæcula
Optata procedunt: ab alto
Lumina clara micant olympo.

At tu canenti carmina suggere
Hisque apta rebus pectora suffice
O christe, & ora infantia, infans
Natus & ipse, resolue nostra.

Primi ut parentes morsibus inuidi
Serpentis icti, & per uetitum nefas
Acti, graues iustásque in iras
Iam pia numina concitarunt.

Heu qualibus quantisque malis genus

Inuoluit

Inuoluit humanum, ſcelus impium,
Heu qualibus merſit procellis:
Qualibus implicuit ruinis.
Infecta radix tota, propagine
Virus per omnem diſtulit arborem,
Ceu Colchicum fuſum uenenum, aut
Peſtis in omnia membra labens.
Exultat inſultátque iacentibus
Amarus hoſtis uictor, & occupat
Victos, rapit, uexat, trucidat,
Imperióque premit nefando.
At conditi ſeruans hominis Deus,
Prædam trementem ex faucibus impij,
Hoſtis reuellens, ad ſalutem
Mox medicamina iuſta monſtrat.
Semen futurum tempore quod ſuo,
Serpentis atrum contereret caput,
Viréſque fractum & calce preſſum,
Conficeret furiale monſtrum.
His fulta uerbis ſancta patrum fides,
Hoc flagitauit turba Prophetica,
Hoc barbaro ſanctus petiuit
Imperio populus ſubactus.
Ceu ſponſa ſponſi tota in imagine
Abſentis hærens, anxia, tempora
Subducit, infœlixque turtur
Sola domo gemebunda mæret.
Iam uicta magnis corda doloribus,
Opplorat, implens queſtibus æthera.

Sæpe has init, perfusa obortis
Ora rigans lachrymis, querelas.
Quid tanta profers tempora? quid moras
Tot nectis aduentus? mihi secla tot
Exacta desertæ, iugóque
Pressa feror rapiórque duro.
Furentium in me tanta ruit procûmque
Adulterûmque effrena licentia:
Vel ferreum expugnare possunt
Pectus: ad hæc, quibus est tuendæ
Meæ fides commissa relicta sum
Prædæ, furores undique sæuiunt
Prementis hostis, qui subinde
Me miseras agit in ruinas.
Disrumpe nubes, téque per æthera
Demitte, & huius damna precor, leua
Vergentis ætatis, salutis
O reparator & author omnis.
Iamque ordo rerum magnus, & ultima
Labentis æui sæcula te uocant,
Tam perdito afflictatus hoste,
Aridus huc inhiabat orbis.
His ergo uictus (quæ bonitas tua est)
Mundo laboranti unica spes uenis,
Mortalia immortalis ipse
Sumere uiscera non grauatus.
Humana quæ uis altior ingeni,
Mysterio huic par esse potest nouo?
Quæ βάρβιτος non hîc profundum

Induerit meritò ſtuporem?
Qui ſum a ſolus continet omnia,
Noſtri miſertus, tractus ad infima,
Et infimos infra putatus,
Solus habet ſuper omne nomen.
Qui cuncta fecit, factus homo eſt Deus,
Qui cuncta finxit, fingitur artubus,
Qui cuncta nutrit, nutriendus
Pendet ab uberibus parentis.
Ceu ros tener deſcendit ab aëre,
Aut mollis imber cœlitus ingruens
Terram afficit, partumq́ue ſponte
Prouocat, & grauidam relinquit:
Sic tu uirilis neſcia ſeminis,
In membra lapſus uirginis integræ,
Virtute conceptus latenti,
Aeditus es ſuperas in auras.
Stupent ſacratæ pectora uirginis,
Stupétque paſtor luce fruens noua,
Stupent ſonoris Angelorum
Vocibus æthera pulſa latè.
O quanta uoluens agmina contulit
Dies bonorum, quo genitus ſacrum
O Chriſte mundo os intuliſti,
Dulcéque lac tener imbibiſti.
Tum flaua mellis flumina ab arduis
Videre erat deſcendere montibus,
Et illicem lac, ſaxa florem, &
Fundere dulcia uina ſpinas.

Tu ſtirpem Iudeæ ſterilem domus
Succo beaſti & robore uiuido,
Prodis uelut germen nouellum
Ex ueteri tenereſcit alno.
En regna florebunt duce te noua,
Nouæque leges, & noua pectora,
Pudor, fides: ſurgétque toto
Altera gens reparata mundo.
Veſtigium ſi quod ſceleris manet
Nobis uetuſti, diſcuties procul,
Soluens metu orbem, iámque ſerpens
Sibila colla tumens, peribit.
Tu iure nos natalibus inſeres
Redintegrato, & læſum hominis ſuo
Loco ſacramentum repones,
Perdita reſtituens ſaluti.
Hem quò ruis mundi furor impie?
Quid clara rurſus lumina nubibus
Inuoluis? infeſtíſque fruſtrà
Pectora conſilijs fatigas?
Quid ſuáue tentas excutere imperi
Iugum? quid atro mergere funere
Gunabla pergis ſancta? & illud
Tollere dulce leuamen orbis?
Non iam Chimeræ nos furor igneæ
Terrebit, aut quæ belua centiceps
Orbi imminet: nulla inferûm uis
Dira piis potis eſt nocere.
Capeſſe regnum, tempus adeſt, Dei

O sancta proles, occiduo uelut
En nutat omnis consenescens
Pondere, iam ruiturus orbis.
O tanta uitæ pars maneat mihi,
Factis canendis quæ ualeat tuis,
Non me lyra Dirceus ales,
Non fidibus superabit Orpheus.
Sat ignium sat grandinis impiger
Immisit æther, satque hyemis rigor
Inhorruit: iam uernus orbi
Sol rediens decus excitabit.

Precatio.

O Christe qui in mundum ueniens nouam
Carnem induisti, nos ueterem exue,
Prementibus præsentibúsque,
Pectora nostra malis repurga.
Sanctisque custos tu stabulis ueni,
Fures lupósque à præsepibus tuis
Arce, fuga, qui nos cruento
Exagitant lacerántque dente.
Funesta Martis prælia reprime,
Cæcos furores, turbida tempora
Compesce: tandem ut pace sancta
Compositus requiescat orbis:
Ter maximo sit maxima laus Deo,
Qui pacis orbi munera contulit,
Per filium natum, & fauoris
Pignore nos sibi consecrauit.

Ode Sapph de tribus Regibus.

Ol nouos orbes relegens olympo,
Scandit, & mundi retegit tenebras,
Clara dum nostris propiora spargit
Lumina terris.
Vnde res cunctæ uelut innouatos
Induunt uultus, hyememque sensim
Soluit informem, nouus imminentis
Spiritus anni.
Quæ quidem cùm sint oculis uidenda
Subdita, & debent animos subire
Motibus ueris, & ad altiora
Tollere mentes.
Sol enim Christus ueniens ab alto,
Se suis offert propiùs uidendum,
Inuijs orbi tenebris sepulto
Lumina præbens.
Quem petens, ne quò uaga mens aberret,
En tibi cœlo manifesta lucent
Signa, qua authorem genitum salutis
Nuncia monstrant.
Stella quam raptus cecinit propheta
Spiritu, claros micat inter ignes
Cœlicos, uitæ peritura nunquam
Lumiua signans.
Hanc Magi quondam soliti ex Eoo
Syderum cursus oculis natore,

Vt uident flammas uomere, & stupendos
Ducere sulcos.
Perciti rerum nouitate, cœlo
Quà prior cursum tulit illa, rectà
Consequi pergunt neque enim carere
Numine credunt.
Iámque peruentum Solymas ad urbes,
Sedulò inquirunt, ubinam maneret
Rex Iudeææ, modò quem notabant
Sydera natum.
Vidimus stellam regione cœli,
Quà citos effert oriens quadrigas,
Cognitis nulla ratione nobis
Cursibus uti.
Mox: quis hic rerum nouus ordo? cursus
Num Deus cœlis alios nouabit?
O noui salue noua stella nati
Nuncia Regis.
Illius causa moniti uenimus
Huc, uiam nobis præeunte stella,
Debitos cultus, patriæque nostræ
Dona ferentes.
Hanc ut Herodes bibit aure famam,
Regis ad nomen timuit, uirósque
Conuocat, quærit, uapido sed urget
Pectore uulpem.
Quin prophetarum ueterum peritos
Consulens, tempus rogitat, locúmque,

Regis edendi ſibi cuncta poſcens
Ordine prodi.
Certa conſtabant ubi iam Tyranno,
Aeſtuat quamuis rapido furore
Cædis infandæ, tamen iſta ficto
Pectore fatur.
Principes, quæ uos pietas adegit,
Diſsitas curſu peragrare terras?
Num uiæ tantos dubium eſt labores
Numine duci?
Ergo iam ſtellis auibúſque dextris
Pergite, & cœptos celerate greſſus.
Atque adorando mihi de puello
Certa referte.
Vix uiam ingreſsi, ſua quæ reduxit
Lumina, en claro redit acta tractu
Stella, iter montes per inhoſpitales
Præuia monſtrans.
Bethlehem ducti ſimul ac propinquant,
Arduum emenſi ſpacium uiarum,
En domum, matrem, puerúmque fixo
Lumine ſignat.
Mox caſam lætis humilem ſubintrant
Greſsibus, proni puerúmque adorant,
Perſicas illi, tria dona gazas,
Myſtica, promunt.
Aurum enim regi datur ut tributum,
Thus ſacerdotem celebrat, Deúmque,
Myrrha deſignat Domini futuræ

Mortis

Mortis honorem.
Angelo posthæc monitore noctu,
Ne gradum ad sæuum referant Tyrãnum,
Per nouos flexus redicre læti ad
Patria regna.
O uiri(seu uos sapientiores
More seu nostro uocitabo Reges)
Vestra qua tandem decorare laude
Nomina possim?
Hæc dies cunctis ueneranda sæclis,
Qua nouum uobis noua regna portans,
Sydus illuxit,cupidósque uera ad
Gaudia duxit.
Luminis claro radiantis ortu,
Lumen æternum proprio uidetis
Lumine, o uera modò quam tenetis,
Luce beati.
Prima uos nostræ fidei tulistis
Munera,& cunabula crediture
Gentis à uobis repetita primùm
Orsa tulere.
Nullæ iter mentis nebulæ retardant,
Nulla transuersos agitat procella,
Nulla uos frangunt,retrahunt,grauántue
Mille pericla.
Stella uos cœlo tenet usque fixos,
Stella uos totos agit expeditos,
Stella uos tutos per aquas rapit per
Saxa per ignes.

Nubibus quondam fuit implicata
Igneis, ducens domini popellum
Lux, sed hæc claris radijs refulget
Intus & extra.

Lympido mentem iubare excitabat,
Mysticis corpus facibus regebat,
Ora Phœbeæ sua præferendo,
Lampadis instar.

Quem sacerdotum furiosa turba
Reppulit, duros petitis per orbes,
Prodigi uitæ: noua sic lacessunt
Gaudia pectus.

Quæ quidem tùm cœpta fuere tantùm,
Auctibus sed nunc solidis uirescunt,
Quæ uices nullæ, neque fluxa mundi
Tempora soluent.

Ergò qui calcas iter æstuosum
Inuij mundi, sequere hos, nec erres:
Rite confecto requies labori
Certa parata est.

Quod tibi quò sit magis expeditum,
Fac, Magûm sanctos imitere gressus,
Et uiam toto uicijs relictis
Marte capesse.

Signa nec desunt, iter institutum
Quæ regant, ceu quæ inferior uolutat
Orbis hic, spectes, tua seu sub astra
Lumina tollas.

Precatio in eodem festo.

O Sydus ô lux Christe fidelium,
Magos micanti sydere qui reges,
Casus per omnes reddidisti.
Finibus incolumes suorum.
Tu nostra uero pectora lumine
Foue, hæcque uitæ tempora dirigens,
Post exilij tantos labores,
Nos patriam reuoca ad perennem.
Vósque ô Magi, cœli tria lumina,
Vestro iuuate hæc queso precamine,
Meq́ue hæc canentem posse saluum,
Ad patrias remeare sedes.

Signa & plagæ quibus conflictabatur olim Aegyptus. Exo. à cap. vij. usque ad cap. xiiii.

Ode sapphica.

MOnstra queîs quondam Dominus potentem
Fregit Aegyptum, furijs coactus
Regis, horresco referens, fugitque
Territa Musa.
Namque proiectus baculus, stupendum
En refert anguem, sinuosa lapsu
Terga uoluentem: stupet ipse uisu
Corda tyrannus
Quodq́ue mirandum magè, quos Magorũ
Ars tulit ficta specie Cerastas,
Deuorat uictor: redijtq́ue uirgæ
Pristina forma.

Inde quàm lata est Regio, & Canopus
Quà patet, uastum mare, stagna, riuos
Imbuit sanguis: stetit unda crasso
Pressa cruore.
Iamque Ranarum subeunt cohortes,
Et replent cellas, penetraliúmque
Ambitus, mensas: strepit ampla fœdo
Regia saltu.
Excipit Ranas Sciniphum lues, quam
Distulit puluis per inane sparsus:
Morbido pungunt hominum gregúmque
Corpora morsu.
Sternit & terram rapido uolatu
Orta Muscarum rabies, coacta
Nube densantur, cupidísque tentant
Omnia rostris.
Víxque muscarum pereunte labe,
Ecce iumentum iacet omne stratum,
Et greges pestis rapuit uel una
Nocte peremptos.
Nec quies: terram cinis ex camino
Iactus inuoluit: sacer ignis inde
Aestuans, ægro populatur usta.
Membra dolore.
Non Magi quicquàm potuere tale,
Quin & hos ulcus tetigit, nec arte
Carminum afflictis potuere membris
Pellere pestem.
Pœna dum sæuit, Pharao semissa

Mente, promittit meliora, uerùm
Illa ubi ceßat, redeunt eódem
Corda ſuperba.
Tùm Deus luſus toties, potentes
Conuocat uires, rapidáſque mente
Concipit flammas, populóque duro ex
trema minatur.
Ergò ubi terras noua lux ſerenat,
Concutit cœlum tonitru, rubenti
Dextera fulmen iaculatus, alta
Grandine mixtum.
Crederes cœlum ruere omne, ab alto
Cardine euerſum: grauia aut Gigantum
Sæcla tractari: ſolitíſque ſolui
Legibus orbem.
Omne ſecuros per agros repertum
Vis agens hauſit: moriuntur herbæ
Ignibus tactæ: ſonat icta uaſto
Sylua fragore.
His malis ſaltu facili locuſta
Additur, peſtem ſubigente uento,
Obtegit terram, reliquóque nudat
Semina fructu.
Quid, quòd Aegypto tenebris coortis
Horror incumbit, manibúſque denſam
Nox agens molem teritur, fugans tres
Ordine luces.
Vna iam demùm ſupereſt, ſed omnes
Plaga prædictas ſuperans, nec ullo

Temporis tractu similem ferebat
Conditus orbis.
Luna bis septem uaga mense primo
Cùm facit noctes, celebranda sacra
Mystici iussit Deus ipse certis
Ritibus agni.
Angelus noctis medio, corusco
Ense desæuit, legitúrque primus
Ortus ad mortem, tegitur cruento
Funere tellus.
Illius cladem miseram quis unquàm
Explicet noctis? memorétue fando
Funera? aut æquet lachrymis dolores
Mortibus auctos?
Questibus cœlum populus lacessit,
Et frequens Regem precibus fatigat,
Ne Deo pugnet, superûmque iustas
Prouocet iras.
Flectat afflictûm gemitus suorum,
Flectat exhaustum pauidúmque regnum,
Denique acceptæ miseræque flectant,
Vulnere mortes.

Moses & Aaron sub trāsitum maris rubri infirmos suorum animos confirmant. Exo.xiiii.

NOn opus uerbis, manifesta in oclis
Cuncta uersantur, manibúsque uestris,

Quàm Dei ſemper fuerit potens huic
Dextera genti.
Siccine obliti, Deus ut furentis
Vos ab Aegypti manibus reuulſit?
Quámque deîn dextro eſt iter inſecutus
Numine ueſtrum?
Vnde mirandum timor iſte quorſum
Vos agit, quid mens trepidat, quid hic uos
Motus exercet: male grata tandem
Ponite corda.
Quæ ſibi ſacræ potiunda genti
Regna ueraci ſtabiliuit ore,
Quæque iam nobis ducibus petuntur,
Certa manebunt.
Vos modò hæc certò retinete, quæ ille
Certa promiſit: mihi non timori eſt
Hoſtis, à ueſtra timeo rebelli
Mente periclum.
Sed loco clauſos ferus hoſtis urget,
Et fugæ non eſt dare terga: ſumptis
Impares armis: ſinite hæc, Deóque
Fidite ſummo.
Illius uirtus, manus, & poteſtas
Non loco clauſa eſt, locus immò dextræ
Illius tunc eſt, ubi ſpes ſalutis
Omnis adempta eſt.
Cuncta quæ cœlum, mare, terra, circùm
Circà habent, ueſtram famula ad ſalutem
Se dabunt, hoſti ueniunt ſuperbo
Iſta timenda.

Ergò deiectas reuocate mentes,
Spe, fide, firmis animis: ferocem
Cras deus nobis etiam quietis
Opprimet hostem.
Curribus, telis, animisque cœlum
Territent isti, strepitent, fremantque,
Nos dei nostri ueneranda saluos
Nomina reddent.

Επινίκιον Mosis post transitum maris rubri, Exod. xv.

Ode tricolos tetrastrophos, qualis Prima.

CAntabo grato pectore nomina
Et facta regnantis domini Dei,
Qui roboris ceu signa totum
Extulit alta sui per orbem.
Equos frementes atque equitum manus,
Vastis subactos fluctibus obruit,
Escamque disiectos per undas,
Piscibus atque feris reliquit.
Hic fortitudo roboris est mei,
Hunc Musa nostri carminis efferet,
Hic undique obseptum atque pressum
Faucibus eripuit malorum.
Dei huic potentis nomina congruunt,
Hunc laus perennis temporis euehet,
Hunc & mei patres colebant,

Et

Hunc mea carmina ad astra tollent.
Hic bella forti conficit impetu,
Omnis potestas hunc dominum feret,
Quæ terra quæ cœlum uolutat,
Nomina magna Dei sonabunt.
Fortes quadrigas armáque militum
Inuoluit undis, lectáque corpora
Tot principum bello potentum,
Contudit, atque in aquis refregit.
Vt mole depressus lapis intimas
Vndas subit: sic impia gens aquis
Immergitur, littúsque iactat
Aequoris expositos triumphos.
O quanta uirtus quanta potentia
Dextræ tuæ, qua frangis & atteris
Hostem ô Deus, quantísque fundis
Viribus, & dare terga cogis.
Vt ignis exurit stipulam leuem,
Flammísque consumit crepitantibus,
Furor tuus sic deuorauit,
Qui tibi bella minatus, hostem.
Flatu furoris naribus edito,
Sternuntur undæ, flumina concidunt,
Altum silescit, stant fluenta,
Vt rigida glacie coacta.
Hostis superbus, persequar hos, ait,
Prendā atque prensos ense meo premā,
Pressósque perdam, perditorum
Me spolijs satians opimis.

Tu concitatis per mare flatibus,
Vndas in ipsos undique confluas
Duxti: uelut plumbum profundo
In pelago periere mersi.
Deos quis inter quis similis tui
Deus, quid usquam sanctius eminet?
Quis facta possit tot stupenda, &
Dicere quo decet ore laudes?
Te dexteram tendente tuam, ima eos
Tellus dehiscens sorbsit, & inferûm
Deuoluit ad Manes, profuudis
Molibus & tenebris coërcens.
Tu dux fuisti (quæ bonitas tua est)
Tuo popello, quem tibi liberum
Factum, tuum ad montem reduxti,
Quæ loca tu tibi consecrasti.
Hæc audientes pectora territæ
Gentes: Palestinam dolor occupat,
Edom duces, Moab'que fortes,
Pallida membra metu stupebant.
Timore concussi Chanaan nouo
Quotquot colebant: incidat omnibus
Iugens pauor, uerique tandem
Nomina magna dei tremiscant.
Inusitato robore brachij
Tui, stupescant ceu rigidus lapis,
Dum tuta gens pertrāsit ista,
Quam tua dextra tibi redemit.
Ductam locabis sedibus in tuis,

In monte quem ſorti tua dextera
Delegit æternæ, atq́ue firmum
Quem ipſe manu propria dediſti.
Non clauſa ſtabit ſine potentia
Vllo dei, qui condidit omnia,
Cuius manebunt regna, cuncta
Secula per reuoluta, & ultra.
Inuoluit undis nam Pharium ducem,
Belliq́ue currus atquè equitum manus:
At ſalua gens electa ſiccum,
Gurgitis in medio tenebat.

CARMEN PASCHALE, ſeu ode Sapphica de Reſurrectione.

NEſcio quo mens agitata motu,
Quóue flagranti uelut incaleſcit
Spiritu, magnum ſimilis nouumq́ue
Parturienti.
Annus arridens nouus, undiquaque
Gratiam ſpargit facie decora,
Ver repubeſcens, modò læta adeſſe
Tempora monſtrat.
Daulias cantu Philomela dulci,
Aſtra demulcet, reliquæ & uolucres
Geſtiunt, tellus reuireſcit, atq́ue
Parturit arbos.

Arua fœcundi zephyri relaxant,
Induit pictum grauis herba florem,
In suos fœtus genitale tempus
Soluitur omne.
Tùm noui corpus reparant calores,
Sanguis & uenis salit inualescens,
Redditur rebus sua iam iuuenta
Florida cunctis.
Caussa tantorum puto gaudiorum est,
Quòd resurgentem dominum salutant,
Illius sancto recreata flatu
Cuncta creata.
Languidus mundo incubuit ueternus,
Mortis & sensu stupuere secla,
Rebus at uitam rediuiua uita
Omnibus auget.
Pascha nam toto celebratur orbe,
Quo iugum presso dominus popello
Victor excussit, miserósque tristi
Morte reduxit.
Hei quibus sæuus stimulis Tyrannus
Vrget exhaustos, quibus & tributis
Aggrauat: nec iā modus aut mora ulla est
Facta labori.
Instat intortis operum flagellis
Durus exactor, duplicatque pondus,
Dupplicat pensum: labor integrascit
Actus in orbem.
Extruunt urbes, operúmque moles,

Per lutum, limum, lateréſque pulſi,
Terga ſubſidúntque gemúntque duro
Preſſa labore.
Quid, quod infantes utero rubentes
Obſtetrix omnes perimat iubetur
Maſculos? nulla ut ſupereſſe genti
Semina poſſent?
Sed magis quo ſic furit is premendo,
Hoc magis creſcit pia gens ferendo,
Fortis erumpens: oneri ut grauata
Palma reſiſtit.
Altius cordi dolor unde adactus,
Regis ardeſcit: fremit, atque mandat
Maſculos natos rapidis profundi
Mergier undis.
At Deus preſſi populi miſertus,
In manu miſit ualida prophetam,
Mandat & longæ mala ſeruitutis
Soluere uincla.
Monſtra tot fiunt, ſimul & ſtupendis
Corda miraclis ſuperantur, acres
Præualent pœnæ, neque dura poſſunt
Pectora flecti.
Quin magis ſurgens tumidas in iras
Barbari Regis furor incaleſcit,
Claſſicum clangens, fugientem adornat
Prendere gentem.
Concitis feruens fremit arma pubes,
Viribus, fuluo tegitúrque ab ære,

Induit corpus crepitátque circùm
Lamina ferri.
Hic leui instructus uolitat sagitta,
Gnosijs arcus calamis adaptans,
Ille bellaci gladio, atque curru
Fulminat iras.
Tota iam campis acie coacta
Fertur Aegyptus: ferit alta coëli,
Splendor armorum: medio Tyrannus,
Agminis ardet.
Interim ductu pia gens prophetæ
Impotens fertur, loca per silentis
Dura deserti, neque spes salutis
Vlla uidetur.
Nam maris rubri residens ad undas,
Hinc & hinc septa est scopulis & alto,
Sæuus à tergo fera bella tentans,
Imminet hostis.
Iam diem Phœbus nouus excitabat,
Funditur castris animosa turba,
Separans pugnæ: rapitur tubarum
Clangor ad auras.
Tum pius palans populus timere, &
Auxium littus trepidare circum:
Ceu quibus pullis Iouis ales uncis
Vnguibus instat.
Quid tibi uates pie mens laborat?
Ore quid clamas tacito? quid arctum
Spiritum ducis? superumque fletu
Limina pulsas?

Ergo iam uocésque precésque sanctum
Audiens numen, gemitumq́ue gentis,
Mandat extemplo maria alta, sacra
Cuspide tangi.
Ecce res cunctis memoranda seclis
Dissilit pontus, reuerénsque sanctas
Excipit gentes, quibus ipse terram
Clauserat hostis.
Inuias tutò uia fit per undas,
In latus secto bifidum profundo,
Sternitur siccis pedibus per amplum
Orbita pontum.
Ducta miratur pia gens aquarum
In modum muri, quod utrinque moles
Firma consurgit, tumidiq́ue fracta
Murmura ponti.
At Pharon frendens furijs & ira,
Gentis Hebreæ sitiens cruorem,
Se mari credit rapidoq́ue in armis
Turbine fertur.
Iam maris feruens medium tenebat:
Coëlitus Moses monitus iubetur
Rursus, extenta, maria alta, sacra
Tangere uirga.
Ille adest & iussa facit, ruit mox
Vnda commisso reuoluta fluctu,
Et furens circum premit acta nigram
Gurgite gentem.
Non fugæ cuiquam locus, haurit omnes

Pontus inuoluens, miser ipse curru
Rex, ab insanis refluisque fertur
Obrutus undis.
Cúmque adhuc summis in aquis pepẽdit,
Heu, ait, cœlo superamur hoste,
Numini palmam superûm potenti
Porrigo uictus.
Marte congressus tamen ista iusto
Non facit: sed uos celeri natatu
Quâ datur uitam socij: parantem
Plura, reluctans
Occupat fluctus, rapido rotatu
Membra contorquens moribunda, terq́ue
Euomit uersans, rapit inde ad ima
Tartara mittens.
Efferi motus ubi nunc Tyranne?
Spiritus quid nunc poterunt superbi?
Nunc abi, & sanctã preme, tunde, uexa,
pondere gentem.
Tùm uiros, currus, & equos uideres
Mutuo amplexu fluitare ponto,
Mox sed absorptos maris ad profundam
Tendere abyssum.
Quiq́ue iam dudum miseri timebant
Cuncta. securi pelagi, & pericli,
En suum coràm periisse spectant
Funditus hostem.
Sic Deo quondam placuit furentes
In suam gentem fremitus domare,

Hunc

Et nimis longæ mala ſeruitutis
Fata leuare.
Nos item multis tenuit Sathanas
Subditos ſeclis, domitóſque duris
Legibus, nullo redimente, manes
Truſit ad imos.
Corda nam denſis agitans tenebris,
Perdite inuoluit uitiis nefandis,
A deo auertens, & ad arte ficta
Monſtra colenda.
Turpis ô turpis nimiùm, & pudenda
Seruitus, ô conditio nefanda,
Mors mihi quàm uita putatur iſtud
Verius eſſe.
At deus multa pietate uictus,
Secla poſt multos reuoluta in orbes,
Miſit in mundum genitum antè mundi
Secula natum.
Hei quid exili referam Camæna,
Quàm graues noſtros ſubiens labores,
Senſit ingrati mala quæ ferebat
Præmia mundi?
Quam diu inuictis tenuit ſub armis,
Hoſtis, & dira ditione preſsit,
Eripi prædam fremit, & furentes
Concitat iras.
Concitat gentes, ſibi quæ ſacrarat
Regna Iudeæ deus ipſe, uitæ
Abnegent Regem, ſtatuántque mortis
Iura tueri.

Ille opus nostræ peragens salutis,
Emicat contrà, docet, urget, instat.
Corda miraclis superans, sed ipsa
Nescia flecti.
Lustra sex, & tres (ut opinor) annos
Iam ferens, hostem superat potentem,
Et nouum fœdus, noua regna fuso
Sanguine condit.
Namque paschalis uelut agnus olim
Cæsus: in turpem miserè subactus
Est crucem, nostras luiturus atro
Funere culpas.
Victimæ nullæ, néque tot colenda
Quæ dei quondam data lex docebat,
Sacra, languentis potuere mũdi,
Tollere crimen.
Hac requirebat deus, hac uel una,
Hostia mundi scelus expiari.
Indè peccato nihil esse disce
Fœdius illi.
Riuus hinc sacri resilit cruoris,
Hinc noui manat fluuius lauacri,
Queîs sui labem pia gens reatus
Eluit omnem.
Morte sic mortem uoluit domare,
Morte sic hostem uoluit fugare,
Morte sic uitam uoluit parare
Cristus Iesus,
Nulla sed diri Phlegetontis ira,
Nulla nec mortis ualuit potestas,

Huius infractum superare robur,
Viribus ullis.
Marte congressus nimium secundo,
Impetus hostis ualidos refregit,
Emicans uictor, super astra uexit,
Clara trophæa.
Iamque collisum superans, superbis
Vinxit exutum spolijs Sathanam,
Inferûm portas & iniqua castra
Diruit hostis.
Fortis ut Samson peritura quondam,
Colla subiecit domui reuulsæ,
Quò feros hostes moriturus ipse
Perdere posset.
Vinculis idem uigilique cura
Septus, erumpens medios per hostes,
Abstulit fractas & in alta tractas
Cardine portas.
Hic leo, sæuum domuit leonem,
Atra serpentis tulit iste serpens
Toxica, & fusum Goliad suo ipsum
Ense peremit.
Inferis autem domitis, & ipsa
Morte deuicta, dominus resurgens,
Clausa quæ nobis fuerant, reclusit
Cœlica regna.
Pincipum quecumque fuit potestas,
Soluit, & quæcumque fuere iura
Mortis induxit, monumenta in alto
Stipite figens.

Nulla iam nobis potis est nocere
Pestis inferni, stimulus nec ille
Mortis: hæc, uictor quia Christus ipse est,
Vicimus omnes.
Facta iam quarè pia turba Christi
Lætior, sacris epulata mensis,
Et resurgentis domini triumpho
Gaudia promit.
Omnis & rerum series, & ille
Blandiens uultus redeuntis anni,
Excipit Christum, quia sunt in ipso
Cuncta nouata.
Sed nouo nobis recolenda cultu
Festa paschalis celebrentur agni,
Vt quibus porgit noua consecratum
Hostia corpus.
Sorde detersa niteat supellex,
Corda fermento careant uetusto,
Imbuant puras nitidásque nostras
Azyma mentes.
Quò uocat uates domini sequamur.
Nec deo pugnent animi rebelles.
Nos nec Aegypti teneat relictæ
Serua uoluptas.
Nos petræ uiui recreent liquores,
Nos cibi cœlo reparent ab alto,
Nos mare emensos liquidum fluenta
Mystica purgent.
Membra peccato moriantur omni,
Et uetus nobis homo sit sepultus,

Iunctus ut Christo nouus ad superna
Regna resurgat.
Quod dies tandem faciat supremus,
Cùm tubæ tellus sonitu tremiscens
Angeli, reddat rediuiua ab imis
Membra sepulchris.
Tùm uelut semen scrobibus sepultum
Exilit, lætos dominans per agros,
Nos noua exceptans, capiti ducique
Gloria iunget.
Tùm grauem corpus ueterémque molem
Exuet tandem, speciemque diûum
Induet, liber repetetque cœli
Spiritus arces.
Tùm nouos cœlos uideas, nouúmque
Ver aget tempus, uitiisque nostris
Quæ dolens rerum facies laborat,
Restituetur.
Tùm uelut cœlo uariis relucent
Ignibus stellæ, sua quémque uitæ
Per fidem ostendent merita, atque in alta
Astra reponent.
Tùm deum clara dabitur suorum
Corpori mixtum facie uidere,
Visio quæ nos beat & beatos
Seruat in æuum.
O diem qui me fragiles solutum
Corporis nexus, animorum ad illos
Colliget cœtus, satians perenni
Lumine uitam.

Spiritus i nunc Epicure uersans
Corde securos, reliqua an futura est
Vita, & humanis pia num mouentur
Numina rebus.
Senties, cùm te uelut hircum olentem
Pastor à ueris ouibus repulsum
Sistet ad læuum, paleásque sparget
Mystica uanus.
Sed tenor rerum manet idem, & illos
Fata si tollunt, alios reponit
Vita, mutati nihil est: futura
Desine secla.
O miser, quondam male sic futuri
Corda securos, rapidus ruénsque
Fluctus inuoluit, miseróque uasto
Gurgite mersit.
Quásque iam mundi facies repostas
Cernis, has ipsas elementa soluens
Ignis absumet, rapient ferentque
Omnia flammæ.
Sed moras istis patiens piúmque
Numen indulget, tamen esse tardum
Hinc caue credas: citò ceu procella
Obruet orbem.
Quin proba sic te potius, futuro
Iudici poßis pius ut probari,
Sic piûm accensus numero, parata
Regna capeßes.
O deus qui tam miseram uolebas
Filium mortem proprium subire

Et resurgendo sibi gloriosam
Querere palmam,
Da tuis quicquid fuerit, ferendo
Vincere, & longum uitijs ualere
Dicere: & uitæ nouitate porrò
Viuere posse.
Angeli nec nos fluuio sacrati
Sanguinis tinctos, gladius cruentus
Hauriat, qui tot rigidus furénsque
Vulnera miscet.
Nosque ab Aegypti tenebris profectos,
Lux agat, firmis radijs coruscans,
Détque promißas, requiem laborum,
Tangere terras.
Gratias summas tibi Christe summe
Soluimus, qui nos per acerba mortis
Flagra seruasti peramæna reddens,
Gaudia uitæ.

Psal. ii. Quare fremuerunt gentes: Argumentum.

Regna & potentiam mundi frustrà
aduersus æternum Christi regnum niti.

Ode Saphica. Paraphrasis.

QVid nouos gentes acuunt tumultus?
Bile quid feruens iecur intumescit?
Aestuat quid tam populus furore
Actus inani?

Principes, Reges, populi potentes,
Consuunt fœdus, coeuntque in unum
In Deum, quemque ipse parauit unctum.
Chrismate regem.

Sic enim secum tumidi loquuntur,
Imperi fasces, & iniqua uincla,
Dura ceruici iuga facta nostræ
Excutiamus.

Nulla nos unquàm subiget potestas,
Quæ libent, posthac etiam licebunt,
Liberi iunctis agitemus omne
Viribus æuum.

Lucida sed qui sedet arce cœli,
Arduum nutu quatiens olympum,
Ista ridebit, mediumque stultis
Porriget unguem.

Quin suam surgens aliquando in iram,
Impetus terrens reprimet superbos,
Hæcque ad insauos subito loquetur
Mista furore.

Hunc ego hunc, regem statui Sionis
Quem mihi montem uolui per orbem
Esse sacratum, mihi qui sacratos
Ferret honores.

Ergò subsidant animi, tumenti
Mente sublati, mea nec mouete
Regna, quæ semper tenui, meum nec
Tangite Christum.

Cùmquè iam talis mihi uox parentis
Constat, æternùm celebrabo numen

Eius

Eius, & totum documenta faxo hæc
Nota per orbem.
Regna nec summo: dominus sed ipse
Dixit, æternus mihi tu uocaris
Gnatus, æternùm ac hodiè meo qui
Proditus ore es.
Postula quas uis tibi cúmque gentes
Orbis, hæredem dabo, quà patescũnt
Termini terræ, tibi utérque Phœbus
Seruiet uni.
Conteres sceptro populos feroces
Ferreo, duras subigésque gentes,
Testa ceu, quãuis facili retusa
Dissilit ictu.
Ergò iam Reges sapite, & patentis
Iudices terræ, sinite edoceri
Vestra quas iussit Deus ipse sanctas
Pectora leges.
Numini æternum domini timendo,
ferte subiecti meritos honores,
Vestra conceptos incant in ipso
Pectora plausus.
Osculo exceptum decorate natum
Candido, ne si dominus per iram
Arserit, uobis grauis, excidatis
Sorte beatûm.
Illius nam cùm grauis ira flammas
Concipit, feruens citó cuncta uertit,
O suis fœlix nimiùm bonis, qui
Fidit in illum.

Psalm. Domine quid multiplicati sunt.
Argumentum.

Aduersus aduersariorum impreßionem quiritatio, & spe diuini auxilij, sui confirmatio.

Paraphrasis.

Ode dicolos distroph. Horat. li. 1. Od.

CVr tanto numero, deus,
In me tanta cohors irruit hostium?
Et me tanta premunt mala?
Intentata furit mors fera, plurimi
Insurgunt capiti meo,
Insultantque animæ, talia dum mihi
Dicunt: spei reliquum in deo
Isti iam nihil est, nulla salus, deus
Ipsum deserit in malis
Expertem auxilij, quem sibi ferre opem
Iactarat miser, hactenus.
Sed quàm quìsque uolet clamitet, attamen
Tu defensor es unicus,
Firmùm præsidium, dulce decus, salus,
Exaltánsque caput meum
Contingam facies uertice sydera
Et coelestibus inseres.
Te nunquàm dominum sollicita prece
Fructrà in uota uocaueram.
Tu de monte sacro dexter ades mihi,
Quæ te cumque peto ferens.
Excludens igitur tristiciam & metum,

Altùm corpore dormiam,
Inter tanta mala, idem quoquè cùm uolam,
Somnos excutiens graues,
Mandabo laqueos hostibus improbis.
Nam tu semper ades mihi:
Vires sufficiens auxiliumque, ne
Sæuis opprimar hostibus.
Vnde inuictus ero, proposito nequè
Me quassabit iners timor,
Circùm milia uel si populi strepant,
Si fracti immineat fragor
Orbis: Surge deus fer solitum, precor,
Pacis præsidium mihi.
Hostes qui toties fundis, agis, teris,
Quorum fortiter ictibus
Maxillas laceras, & ualido premens
Dentes conficis impetu.
Solo certa salus à domino uenit:
Qui solus populum suum
Aeternis recreans accumulat bonis.

Psal. iiij. Cum inuocarem.

Argumentum.

Afflictiones piorum & successus impiorum non ægro expendendos esse animo. Solitum enim deo, miris modis suorum sortem temperare.

Paraphrasis.

Ode dicolos distrophos qualis illa
Horat. Soluitur acris hyems. Lib. I. Carmi.

Ad te confugio querula prece, me benignus audi,
O omnium spes & salutis auctor.
Iustitiæque meæ fons unice, qui meum ampliasti,
Augustijs cor undiquaque pressum.
Respice me, miserere mei (solitum tibi) & salutis
Opem roganti ferre ne recusa.
O quid dura, uiri, sic pectora uestra comparatis,
Et tanta frustra cura uos fatigat?
Vt mea perpetuùm maculetur gloria, atquè nomen
Altis tenebris obrutum silescat?
Quid uos transuersos rapiunt mendacia? atquè tantæ
Quid pertinaces uanitatis estis?
Quem deus affligit periisse putatis, & beatos
Qui sorte florent splendida & superba.
Sed scitote deo quòd uisum est tractitare sanctos,
Miris modis, & sic beare tandem.
Per mala, per casus uarios, per probra, perquè mortem,
Dat ille uitam, gloriamquè ueram.
Ille meam facilis, quoties clamore eum lacesso,
Orationem suscipit precantis.
Vos igitur quos fors premit impatientia, & doletis
Super proborum sorte & improborum.
Iudicia alta timete dei, ne mentis impotentes
Peccetis, & uos motus iste perdat.
Quin potius querulo uobiscum corde colloquentes,
Vestro in cubili supplices silete.
De què bono nec uos malus auferat error, ô beatos
Si uera nostis quæ bona expetantur.
O deus ô fer uera bona, & clarissimo tui nos
Dignare uultus lumine & fauore.

Qui mea lætitia repplesti pectora, ægra solans
Et nubibus cor obsitum serenans.
Horrea distendant alij sua, falcibúsque uitem
Premant Calenis, & falerna uina,
Vnguentóque oleóque fluant, quod uel tulit Venafrum,
Non hæc moror, tu certa spes salutis.
Vnde ego composita requiescam mente, dormiámque
Vtrásque in aures, nec mouebor istis.
Nam tu me fulcis, pater optime, dirigis iubésque
Tenere me spem hanc, anchoram salutis.

Psalm. uerba mea auribus percipe.

Argumentum.

Falsos doctores & pertinaces mendaciorum concinnatores à deo euerti, pijs interim lætis & gloriabundis in deo animis, conseruatis.

Ode tricolos tetrastrophos qualis illa Hor.
Quis multa gracilis te puer in rosa. Lib. I. Ode. V
Paraphrasis.

Verbis queso meis da faciles deus
Aures, uota mei suscipe pectoris
Intentus, nequè sperne
Mentis sollicitæ preces.
Numen namquè tuum rex: deus & salus,
Quo non est aliud quod mihi ferre opem,
Maius posit, adoro.
Tu quas mane preces paro.

Exaudi, radios sol ubi sparserit
Summo mane nouos, templa petam tua,
Obseruare paratus,
Quid tu præsidij paras.
Namquè iniusticiam non deus es probans,
Nec te contiguis sedibus improbi
Contingunt, neque constant,
Insani ante oculos tuos.
Odisti, studio qui male facta habent,
Et quæ falsa crepant, ora premis uaga,
Horres cædis amantes,
Versantésque dolos malos.
Ipse autem (bonitas nam tua maxima est
Qua fretus mea spe pectora fulcio)
Accedam tua templa,
Et sancta, reuerens tui,
Orabo prece, tu iusticiæ tuæ
Monstra queso uiam, ne ferar hostium
In fraudes, mea coram
Te uestigia dirige.
Veri illis labium nam nihil asserit,
Et fœcunda scatet pectore uanitas,
Quorum guttura fœda
Dices laxa sepulchra, quæ
Externa specie culta nitent probè,
Intus sed sanie & sordibus obsita,
Spirant omnia mortes,
Attactuque necant suo.
Confidens, petulans, docta dolos, potens,
Vt blandùm loquitur lingua uolubilis,

In conuicia pendens,
Fraudum prodiga & impudens.
Iusto hos iudicio tu deus opprime,
Et ceptum tumidis consilium excute,
Nam nullum impietati
Effrenæ statuunt modum.
Nec cessant miseri te magis ac magis,
Iritare suis motibus, & tuo
Semper, corda rebelles,
Parere imperio negant.
At lætis animis tempora transigant,
Qui te præsidium constituunt suum:
Semper te sibi dextrum
Præsentemque habeant deum.
Et te recta suam pectora gloriam
Iactabunt, tua quæ nomina diligunt,
Qui immensa pietate,
Iustos accumulas bonis.
Tu nos summe deus, ne malus implicet
Error, consolida, protege, & undiquè
Ceu scuto ualido nos
Circumdet tua gratia.

Psalmus Septimus: Domine deus meus in te speraui.

Argumentum.

Orat aduersus eos qui innocentis famam falsis criminibus impetunt atque proscindunt.

Ode dicolos distrophos, qualis Horat,
Laudabunt alij claram Rodon: Lib. I. Car.

Paraphrasis.

O deus ô cuius pia numina totus adoro,
In quo spes mihi summa salutis,
Hoste premente, metu, facias, sim tutus ab omni,
Et capiti defende pericla.
Ne me, ceu rabie leo feruidus, auferat hostis,
Et lamiet nullo auxiliante.
Si quid tale deus concepi mente, quod iste
Obiectat, uel tale quid unquam
Commisi, manibúsue meis quid adheret iniqui,
Si turbaui pacis amantem,
Si spoliare meum statui sine caussa inimicum,
Deniquè si cui damna creaui:
Hostibus obiectus meritas dem sanguine pœnas,
Supplicium nequè deprecor ullum.
Proterar in terris, alto ceu puluere mersa,
In nihilum mea gloria uergat.
Surge deus, instásque ferox te collige in iras,
Hostilésque retunde furores.
Indue te solitum robur, quæ tu ipse dedisti,
Lapsantem me in regna repone.
Tequè deum uero celebrans ecclæsia cultu,
Circunstet, quam propter in altum
Erige te, uirésque tuas ostende potentes.
Qui imperio populos regit omnes,
Hunc sperate deum memorem fandi atquè nefandi,
Si mortalia nulla timetis.
O deus obiecti tu uindex criminis esto,

Cuius

Cuius ſcis mea pectora pura.
Impia deficiant, tu dirige pectora iuſta,
Quorum etiam diſcrimina ſolus
Noſti, qui renes ſcrutaris, & intima quæque
Exploras penetralia cordis.
Ipſe mihi deus eſt clypeus, ſeruantia recti,
Qui ſemper pia pectora ſeruat.
Iuſtus enim eſt iudex, bona qui probat, improba damnat,
Cuius ut eſt patientia magna,
Sic quoque perpetuo ſceleratos tempore pœnis
Afficit, in mala plurima cogens.
Et niſi conſilium qui nunc extrema minatur,
In melius conuerterit hoſtis,
In me ſi pergit gladium diſtringere acutum
Atquè arcum contendere, telis
Læthiferis, quæ tota madent imbuta ueneno,
Quæquè meo iam ſufficit hoſti:
En feret exitium: quæ uerſat pectore uanis
Conſilijs, eluſa peribunt.
Quis dolus aut dolor eſt, quem non conceperat in me?
Quid non parturit uſque nefandi?
Sed nil naſcetur, pariet quæ ſint paritura
Ipſi etiam diſcrimina uitæ.
Incidet in foueam quam exciderat ipſe, labore
Ecce ſuo male conficietur,
In caput autoris quæ tractat iniqua redundent,
Quamque parat, ferat ipſe ruinam.
Aſt ego perpetua celebrabo nomina laude
Magna dei, iuſtiſſimus ipſe
Qui falſo iuſtos euoluit crimine, iuſtè

Inuoluens quos crimina damnãt,
Huic soluam grates, huic psallam, hunc denique coelo
Euectum mea carmina dicent.

Canticum Magnificat carmine Sapphico redditum. Paraphrasis.

1 Vis meæ quanta est animæ uigórque,
Numen æternum celebrat, colítque,
Cui nihil totus simile aut secundum
Continet orbis.

2 Spiritus lætos uolitans per artus,
Plenus exultat, facilísque gestit,
In deo, qui fert mihíque omnibúsque,
Dona salutis.

3 Me per obscuræ nihilíque tandem
Sortis ancillam miserans leuauit:
Nulla non ætas, mea ab hinc beata
Nomina dicet.

4 Dotibus queîs me cumulauit auctam,
Cuncta qui dextra subigit potenti?
Illius sanctum super alta nomen.
Astra ferendum.

5 Quin suæ cunctis miserationis
Larga transfundit bona, per nepotes
Vltimos, qui ipsum redamant piumque
Numen adorant.

6 Brachio contrà ualido potentes,
Hostium uires reprimit suorum,
Frangit & motus animi superbo

Corde tumentes.

7 Detrahit regni ſolio potentes,
Euehit magnis titulis, iacentes,
Reſpicit qui ſunt humiles, & idem
Deſpicit altos.

8 Subleuat, fulcit, fouet, auget, implet,
Fonte inexhauſtæ bonitatis omnes,
Vera qui expectant bona: diuites di-
mittit inanes.

9 Iam ſuum Iſraël puerum benignus
Suſcipit tandem, memor illius quæ
Cuncta diſpenſat pietatis, & quæ
Secula ſeruat.

10 Sicut & noſtris patribus relata
Dicta confirmant, Abrahæ ipſiuſque
Semini, & cunctis fore firma facta hæc
fœdera in æuum.

Precatio ad deum pro liberatione à malis quibus hæc Ecclæſiæ & Reip. tẽpora cõflictata ſunt.

O Deus æterno qui cœlum numine torques,
Quique hunc immotis conſeruas legibus orbem,
Aeternus, ſapiens, iuſtus, cleménſque bonúſque,
In mundum miſſi qui nos per uulnera nati
Adſcris, adſertóſque æterno pignore firmas.
Aſpice quam uario ſunt omnia mota tumultu,

Et quanta fragiles urgemur mole malorum.
Horrida tempestas fatalibus aucta procellis,
Incubuit terris, & sanctam turbine primùm
Corripuit nauim: propria statione solutam
Impulit intorquens, mox flatibus egit in altum,
Obiectam pelago & sæuùm stridentibus austris.
Iamque diu afflictam iactauerat æquore toto,
Arma natant dispersa salo, non uela gubernat
Excussus rector, data fusis undique uentis
Ludibrium fertur, coecos illiditur acta
In scopulos, & iam medijs uix exat ab undis.
Quódque magis miserum: iam tempestate remissa,
Et condensatis dispulsis nubibus ipsa
Linquitur in medio, tabulis hinc inde reuulsis,
Tuta petens, ut quisque potest ad littora tendit,
Et sese in portum quem porgunt proxima condit.
Dein agitat etiam ualido Respublica uento,
Ingentes hausit fluctus compage soluta.
Maiorum moto turbantur limite fines,
Et mutata nouis perdunt uetera omnia laudem:
Flagrarant magnis hinc seditionibus urbes,
Atque adeò ingentes traxerunt regna ruinas.
Corrupti mores: positis mens libera frenis
Antiqui non ulla uidens exempla pudoris,
Soluitur, & uitijs laxas effundit habænas.
Externus non regna ferox turbauerat hostis,
Nostráque nec rabies pulsauit mœnia Turca,
Interno feruens desæuit motus ab hoste,
Atque intestinis in uulnera uiribus itum.
Tot Bellona furens orbi dominata per annos,

Immißúque animis rerum temerarius ardor,
Gedibus & diris uastarant cuncta ruinis:
Vrbibus his urbæs, gens genti, regnáque regnis
Sunt commißa, suísque malis collißa fatiscunt,
Damna, rapina, fugæ, mortes, incendia, luctus,
Tot fuerant rapidos quot uoluunt æquora fluctus.
Et grauiora etiam, uictos miserósque manerent,
Ni deus è tantis mersos euolueret undis.
Excipit hæc mala dira fames, & tristis egestas.
Terra inculta iacet, cultore in bella ruente,
Quæ uerò exculta est, duróque subacta labore,
Fœnore non solito sibi credita semina reddit.
Sydera non lætis aspectant uultibus orbem,
Nec uim nascendis indulgent rebus eandem,
Quam quondam terris non auersata tulere.
Olim fœta parens rerum, traxisse senectam,
Viribus effœtis, & iniquior esse uidetur:
Quod tamen in partus ægre transfundit alendos,
Heu miseris intercipitur: iam sanguine membris,
Emißo toties, exanguia corpora languent.
Adde, quod infesta tentantur corpora peste,
Quæ sic mortifero corruperat omnia tabo,
Vt quos absumptos non hauserat hosticus ensis,
Hos aut ante diem præsenti funere tollat,
Aut sic afficiat fuso per membra ueneno,
Viribus absumptis, ut iam uix ægra trahantur
Corpora quæ dudum steterant in flore iuuentæ.
Quid tot carnifices, qui nunc graßantur in omnes,
Hic referam morbos? homini non tristia tantùm
Fata intentantes, uerùm his animalia terræ,

Vsibus humanis quæ sunt data, conficiuntur.
Postremò superos in perdita secula nostra,
Moliri reor exitium, nostrásque sub auras
Mittere dirarum facies, pœnásque superbi
Fastus expetere, & contempti numinis iræ.
Tot conferta ruunt, agitántque grauántque malorum
Agmina, Cæcropio quot apes in monte uagantur,
Aut quot in Aegæo perreptant littore conchæ,
Quæ quia tu qui cuncta uides pater optime, nosti,
Aures nolo tuas longo percellere ductu.
Nunc igitur miseri tam duro pondere præssi,
Talibus & fatis tam longo tempore fessi,
Ad te confugimus, tua numina sancta precantes,
Da tandem istorum finem requiémque malorum.
O deus ô cœli terræque marísque creator,
Tu sic ueridici dixti per labra prophetæ,
Quid tantos acuunt fremitus sub pectore gentes?
Quid me tot populi meditantur inania contrà?
Da tumidas mundi subsidere posse procellas,
Et positis tandem mitescere tempora bellis.
Iratúmque mare & uentos compone procaces,
In medio serua luctantem gurgite nauim,
Obruta collisis ne dissoluatur ab undis.
Sectarum totis diffusa examina terris
Disiice, & insanos compesce, retunde furores.
Da tua Apostolicis uulgari dogmata linguis,
Quæ tuus effuso plantauit sanguine gnatus,
Quæque actis iam sunt radicibus aucta per orbem.
Dispersum afflictúmque gregem rege, collige, serua,
Composita ut perstet tua sancta Ecclæsia pace,

Et quicquid ferri est priscum reuocetur ad aurum.
Pectora qui fingat, disiunctaque iungere possit,
Veri & pacis amans, sit spiritus omnibus idem.
Noxia cuncta aufer, morbos, pestémque famémque,
Et da quæ miseram possint deffendere uitam.
Sint in honore suo, diuinæ Palladis artes,
Et Musis sanctas sua dona ferantur ad aras,
Antiquæ uigeant leges, ius, fásque fidésque,
Mutua pax, ordo. studium uirtutis auitæ:
Hæc sunt quæ intenti precibus contendimus omnes,
Audi sancte pater, uocésque & uota tuorum,
Suscipe, spes miserûm, defensio, turris, Asylum.
Auersum neque te precibus peccata tuorum
Reddant, nec culpæ ueniam auxiliúmque morentur.
Adsumus, adque tuas flentes prouoluimur aras,
Vltrò accusantes mala quæ commisimus omnes,
Per te perque tuum crudeli funere passum
Pro nobis gnatum, nostri miserere precantum,
Præsentique leua præsentia sæcla medela.
Ne dedigneris tua sancta reuisere regna,
Et miseris collapsa modis, & diruta quæ sunt,
Instaurare, suo instaurata que reddere honori.
Vt sua quæ imperio non submisere potenti
Colla tuo, ueniant ultrò & tua regna requirant,
Quas tuacumque uocata super sunt nomina gentes,
Aeternumque tuas resonabunt carmina laudes,
Hæc qui consilio æterno facis omnia solus.

Finis precationis.

Ioannis Vincentii Gigliani Finariatis Itali Epigramma ad Lectorem.

Hactenus in lyricis fertur tenuiße Poetis
Conspicuo summum Flaccus honore locum
Nunc Blaccum dulcem Musarum Flaccus Alumnum,
Aegra conferri non sibi mente ferat.
Quicquid enim scriptis immiscuit ille leporis,
Id totum scriptis miscuit iste suis.
Quin, cùm sacra deo canit hic, canit ille prophana,
Dic mihi lector utri maior habendus honos?
Hæc igitur primi degustamenta laboris
Gratus habe: posthac fors tibi plura dabit.

Erratula alia obuia sunt: uersiculum hunc in precatione carminis Natalis Domini: Fures lupósque à præsepibus tuis: sic lege. Feros lupos præsepibus à tuis. &c.

